Valencià per la igualtat

Guia per a usar un llenguatge igualitari en l'Administració local

Valencià per la igualtat

Guia per a usar un llenguatge igualitari en l'Administració local

Ajuntament de Vila-real
Normalització Lingüística
Igualtat, Convivència i
Cultura de Pau

Vila-real avança

Asociación Internacional de
Ciudades Educadoras

Edita: ©Ajuntament de Silla
©Administracions que hi participen

Autoria: Empar Minguet i Tomàs (Agència de Promoció del Valencià de Silla. AVIVA)

Primera edició en paper i en digital, 2018

ISBN: 978-84-697-9781-5
Dipòsit legal: V-372-2018
Impressió: Gráficas Fortuny, SL
Imatge gràfica: Mar Navarro
Maquetació: Ana Policarpo

Es permet la reproducció total o parcial i la comunicació pública d'aquesta guia, sempre que no siga amb finalitats comercials, i sempre que s'hi reconega l'autoria de l'obra original.

Presentació

L'Ajuntament de Vila-real, a través de les regidories de Normalització Lingüística i Igualtat, participa en la campanya «Valencià per la igualtat», amb motiu del 8 de març, Dia Internacional de la Dona, amb l'edició de la *Guia per a usar un llenguatge igualitari en l'Administració local*.

La finalitat de la campanya és utilitzar un llenguatge inclusiu en valencià que tinga en compte les dones i els homes, amb l'ajuda de la guia que teniu en les vostres mans. Aquesta proposta té com a objectiu modificar la forma d'expressar-nos en l'Administració local, en concret, i en la societat, en general, i ajudar-nos a canviar la nostra percepció cap a una realitat més igualitària i integradora; ja que el llenguatge sexista invisibilitza i oculta, imposa categories i discrimina.

El llenguatge és un espill de la societat que l'utilitza. És per això que el fet que hi haja marques discriminatòries en l'ús del llenguatge és un clar reflex de la realitat. I la realitat no sempre és com ens agradaria. De fet, en aquest cas és un senyal de la presència generalitzada de sexisme en la nostra cultura.

Ara bé, des de l'Ajuntament de Vila-real, considerem que totes aquestes pràctiques lingüístiques poden ser modificades i eliminades. El canvi és possible; ja que la llengua és arbitrària. És a dir, les normes lingüístiques les estableixen les persones i, per tant, són susceptibles de ser modificades. La llengua és un instrument viu en constant evolució que s'ha d'adaptar a les noves necessitats de la societat; una societat més igualitària i justa.

Per tal de contribuir a la consecució d'una societat més justa, les regidories de Normalització Lingüística i Igualtat volen col·laborar en l'assoliment d'aquest canvi social i lingüístic tan necessari amb la publicació d'aquesta *Guia per a usar un llenguatge igualitari en l'Administració local*.

Esperem i desitgem que la feu servir i que entre totes i tots aconseguim fer un món millor, en el qual no facen falta aquestes guies.

Santiago Cortells Rodríguez
Regidor de Normalització Lingüística

Rosario Royo Navarro
Regidora d'Igualtat

Ajuntament de Vila-real

ÍNDEX

1. Pròleg 9
2. Introducció 11
3. Marc normatiu 13
4. La formació del gènere en els substantius 17
5. Estratègies o recomanacions per a usar un llenguatge no sexista 21
5.1. El gènere de càrrecs, oficis, professions i titulacions 22
5.2. Substantius genèrics o col·lectius 23
5.3. Noms d'organismes o unitats administratives 24
5.4. Els mots *persona*, *personal*, *part*, *col·lectiu*, *equip* + adjectiu 27
5.5. El tractament de *vós* 29
5.6. Expressions despersonalitzades en impresos i formularis 30
5.7. Formes dobles 31
5.7.1. Formes dobles (desdoblament) 31
5.7.2. Formes dobles abreujades (amb barres) 33
5.7.3. Concordança en les formes dobles 35
5.8. Canvis en la redacció i ús d'altres expressions 38
5.8.1. Omissió de paraules 38
5.8.2. Canvi de subjecte 38
5.8.3. Utilització d'estructures impersonals 39
5.8.4. Pronoms sense marca de gènere 39
5.8.5. Determinants sense marca de gènere en substantius invariables 40
5.8.6. Adjectiu en lloc d'un substantiu 40
5.8.7. Perífrasis per a designar ambdós sexes 40
5.8.8. Oracions en passiva 41
5.8.9. Altres expressions, redaccions o modificacions sintàctiques 41

5.9. Expressions o idees que cal evitar 42
5.9.1. Masculí genèric 42
5.9.2. Asimetria en les fórmules de tractament 42
5.9.3. Denominació sexuada 43
5.9.4. Estereotips o tòpics sexistes 44
5.9.5. L'arrova (@) 44
6. Taula d'oficis, professions, càrrecs 45
7. Relació d'expressions més freqüents 49
8. Documents amb un llenguatge no sexista 53
8.1. Sol·licitud 53
8.2. Carta 54
8.3. Saluda 56
8.4. Relació de llocs de treball (RLT) 57
8.5. Paràgrafs de documents diversos 58
9. Conclusions 59
10. Bibliografia 61

Ajuntaments que hi participen 69

1. Pròleg

Aquesta guia forma part de la campanya «València per la igualtat», coordinada per la Regidoria de Normalització Lingüística i Igualtat de l'Ajuntament de Silla amb la finalitat de complir amb un dels objectius del Pla d'igualtat 2017-2020: Garantir un ús inclusiu del llenguatge en què homes i dones se senten inclosos. Amb aquesta finalitat es va encomanar a l'Agència de Promoció del València la redacció d'una guia d'ús no sexista.

La guia ha estat elaborada per la tècnica del servei lingüístic de Silla, Empar Minguet, amb la col·laboració i el suport de la resta de personal tècnic de les agències de promoció del valencià de la Xarxa Aviva, alguns serveis d'igualtat i lingüistes d'altres administracions. En concret, cal agrair l'assessorament i els suggeriments d'Estefania Gómez, filòloga de Silla; Enric Izquierdo, assessor lingüístic de la Universitat de València; Immaculada Cerdà, cap de la Unitat de Normalització Lingüística de la Diputació de València i membre de l'AVL; Carme Navarro, tècnica lingüista i coautora del Curs de Llenguatge Inclusiu de la Diputació de València; Francesc Sala, i de moltes tècniques i tècnics lingüístics de la xarxa Aviva.

No obstant això, l'edició i la difusió d'aquesta guia no hauria estat possible si no fóra per la voluntat de les regidores i regidors dels ajuntaments que hi participen i de la Diputació de València per unir-se i donar suport a la campanya «València per la igualtat» i per la subvenció de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport per al foment del valencià.

Com a conclusió, podem dir que el valor d'aquesta guia es troba, d'una banda, en el treball en equip dels serveis lingüístics de l'Administració local que es dediquen a corregir i reelaborar textos administratius per garantir un llenguatge inclusiu i dur a terme campanyes conjuntes per promoure i dignificar l'ús del valencià i, de l'altra, en l'aposta dels ajuntaments i de la Diputació de València que s'han unit amb la finalitat de promoure i garantir un llenguatge no sexista en les seues administracions.

2. Introducció

Quan escrivim un text, parla de nosaltres, de com som, de la nostra manera de pensar. Però si elaborem un text per a l'Administració, no pot ser redactat de qualsevol manera, ja que és la imatge d'una institució i, a més, té molta transcendència en la societat (reglaments, ordenances, anuncis, bans, cartes, actes, llicències, autoritzacions...).

L'objectiu principal de qualsevol text és la comunicació i si, a més, el text és administratiu, ha de ser formal i funcional. Quan parlem de formal, entenem que el text s'ha de redactar amb un to neutre, impersonal, objectiu, respectuós i inclusiu. Quan diem que els textos han de ser funcionals, volem dir que els textos han de ser precisos, concisos i clars perquè els missatges siguen fàcils de llegir i comprendre.

Així doncs, en aquesta guia sempre tindrem present tres idees: els textos han de ser comunicatius, inclusius i fàcils d'entendre.

És a partir de la conscienciació quan començarem a aprendre a redactar millor, quan ens adonarem de la gran quantitat de vegades que emprem el masculí genèric en decrets, memòries, notificacions, cartes, saludes, notes de premsa, projectes, actes, convocatòries, bases, anuncis, bans, edictes, discursos, contractes...

Com més estratègies coneguem, millor comunicadors serem.
Com més estratègies coneguem, millor ens comunicarem.

La llengua ens dóna moltes possibilitats, és flexible i s'adapta a cada situació comunicativa. Per tant, l'únic que hem de fer és buscar les estratègies més adequades en cada cas i no utilitzar expressions forçades o artificioses.

En aquesta guia s'ofereixen diverses recomanacions per tal d'usar un llenguatge inclusiu adient a la societat en què vivim, que demana una igualtat entre homes i dones i que les dones hi siguen presents.

Si bé és cert que hem d'evitar, sempre que siga possible, el masculí com a genèric i incorporar la presència de les dones quan redactem textos o documents, també és cert que no ens podem allunyar d'un llenguatge clar, senzill, comunicatiu, correcte i adequat a cada situació comunicativa.

Emprarem unes estratègies lingüístiques o d'altres depenent, sobretot, del tipus de discurs o de document, de les persones destinatàries i de la intenció del text. No és el mateix una sol·licitud que una circular, un saluda, un pregó, un informe, un conveni, una acta o unes bases de selecció de personal, per citar-ne alguns exemples.

En aquesta guia us oferim diferents propostes o solucions possibles que caldrà estudiar i utilitzar, tot depenent de cada cas i tenint sempre present que el resultat final ha de ser un llenguatge natural i no artificial.

L'objectiu fonamental d'aquesta guia és oferir un suport a les persones que treballen en l'Administració local per a utilitzar un llenguatge inclusiu, tot i que es pot fer extensible el seu ús a altres àmbits administratius o locals. No pretén ser una guia teòrica, exhaustiva, sinó més prompte vol ser una guia pràctica i de consulta puntual. És per aquest motiu que, sempre que hem pogut, hem il·lustrat la guia amb exemples pràctics amb els quals ens trobem dia a dia. Hi hem emprat els colors roig i verd per diferenciar-ne els exemples. El roig significa que són expressions sexistes, poc recomanables o gens recomanables; en canvi, el verd vol dir que són expressions més recomanables o no sexistes.

Empar Minguet i Tomàs
Agència de Promoció del Valencià de Silla

3. Marc normatiu

Els primers responsables que han d'assolir una igualtat entre gèneres, tant en la societat com en el llenguatge en l'Administració, són els organismes oficials, des de la Unió Europea fins als ajuntaments.

La UNESCO, l'any 1987, en la 24a reunió de la Conferència General, va aprovar una resolució que instava perquè en la redacció de tots els documents de treball de l'organització s'evitara l'ús de termes que es referiren només a un sol sexe, llevat que es tractara de mesures a favor de la dona. L'any 1989 van aprovar una segona resolució en el mateix sentit, però promovent que també es traslladara als estats membres. El 1992, el Centre UNESCO de Catalunya va publicar en forma de fulletó les *Recomanacions de la UNESCO per a un ús no sexista del llenguatge* a partir de la traducció i adaptació del text original editat per la UNESCO *Guidelines on non-sexist language*.

> *Resolució 14.1 aprovada per la Conferència General de la UNESCO en la seua 2a reunió, apartat I, paràgraf 2, 1987*
>
> *Insta a «adoptar, en la redacció de tots els documents de treball de l'Organització, una política encaminada a evitar; en la mesura que siga possible, l'ús de termes que es refereixen explícitament o implícitament a un sol sexe, llevat del cas que es tracte de mesures a favor de la dona».*
>
> *Resolució 109, aprovada per la Conferència General de la UNESCO en la seua 25a reunió, 1989*
>
> *Convida el director general, en el paràgraf 3 de la part dispositiva, a: «b) continuar elaborant directives sobre l'ús d'un vocabulari que es referisca explícitament a la dona, i promoure la seua utilització en els estats membres; i c) vetlar per respecte d'aquestes directives en totes les comunicacions, publicacions i documents de l'Organització».*

La Unió Europea, el 16 de novembre de 1988, a través del Comité de Ministres del Consell d'Europa, va aprovar la Declaració sobre la igualtat de dones i homes i, poc després, el 21 de febrer de 1990, va enviar una recomanació a tots els governs

dels estats perquè fomentaren l'ús d'un llenguatge que reflectira el principi d'igualtat entre home i dona.

> *Recomanació del Comité de Ministres del Consell d'Europa (21 de febrer de 1990)*
> *Basant-se en la Declaració sobre la igualtat de dones i homes que va aprovar el 16 de novembre de 1988, el Comité de Ministres del Consell d'Europa recomana als governs dels estats membres: «Que fomenten l'ús d'un llenguatge que reflectisca el principi d'igualtat entre home i dona, i, amb aquest objecte, que adopten qualsevol mesura que consideren útil amb aquesta finalitat:*
>
> > *Promoure la utilització, en la mesura que siga possible, d'un llenguatge no sexista que tinga en compte la presència, la situació i el paper de la dona en la societat, tal com ocorre amb l'home en la pràctica lingüística actual.*
> >
> > *Fer que la terminologia emprada en els textos jurídics, l'administració pública i l'educació estiga en harmonia amb el principi d'igualtat de sexes.*
> >
> > *Fomentar la utilització d'un llenguatge lliure de sexisme en els mitjans de comunicació.*

El 1988, **l'Estat espanyol** va aprovar el I Pla d'igualtat d'oportunitats de les dones, en el qual ja s'assenyalava la necessitat d'eliminar el llenguatge sexista, entés com una discriminació cap a les dones, en «les circulars, impresos i formularis utilitzats per l'Administració».

En el 1995 va aprovar l'Ordre de 22 de març de 1995, per la qual s'adequa la denominació dels títols acadèmics oficials a la condició masculina o femenina de qui els obtinguen.

Finalment, en el 2007 va aprovar la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, en la qual, en l'article 14, s'enumera una relació de criteris general d'actuació que han de complir els poders públics, entre els quals trobem.

> *Article 14. Criteris generals d'actuació dels poders públics*
> *[...] 11. La implantació d'un llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu i el seu foment en la totalitat de les relacions socials, culturals i artístiques.*

RECORDA:

Les administracions públiques han d'utilitzar un llenguatge no sexista i han de posar en marxa els mitjans necessaris per tal d'aconseguir-ho.

La Generalitat Valenciana, l'any 1988 va crear l'Institut Valencià de la Dona, el qual, un any més tard, va publicar un opuscle titulat *Recomanacions per a un ús no sexista del llenguatge*.

El 1997 el Govern valencià va aprovar el Decret 232/1997, pel qual es creava l'Observatori de publicitat no sexista de la Comunitat Valenciana.

Però no va ser fins a anys més tard que es va aprovar la Llei 9/2003, de 2 d'abril, per a la igualtat entre dones i homes. L'article 48 d'aquesta llei regula que les administracions públiques valencianes han de redactar utilitzant un llenguatge no sexista.

> *Llei 9/2003, de 2 d'abril, de la Generalitat, per a la igualtat entre dones i homes*
> *Article 48. El llenguatge no sexista en els escrits administratius*
> *Les administracions públiques valencianes posaran en marxa els mitjans necessaris perquè tota norma o escrit administratiu respecte en la seua redacció les normes relatives a la utilització d'un llenguatge no sexista.*

El 13 de febrer de 2008, **el Parlament Europeu** va aprovar l'Informe sobre el llenguatge no sexista que diu:

> *La utilització d'un llenguatge no sexista és més que un assumpte de correcció política. El llenguatge influeix poderosament en les actituds, el comportament i les percepcions. El Parlament Europeu, com a institució, dóna suport plenament al principi d'igualtat de gènere, i el llenguatge ha de reflectir aquest principi.*

Finalment, **els ajuntaments** també han volgut contribuir a promoure un ús inclusiu del llenguatge en les seues comunicacions i han aprovat diferents plans d'igualtat que recullen, entre els seus objectius: usar un llenguatge no sexista en totes les comunicacions internes i externes.

Com hem vist, tant les organitzacions internacionals com les administracions més pròximes recomanen eliminar el llenguatge sexista.

4. La formació del gènere en els substantius

El gènere del substantiu és totalment arbitrari quan designa coses i idees abstractes: *l'ajuntament*, *el Ple*, *la Junta de Govern Local*, *la sala*, *el reglament*, *l'ordenança*, *la llei*... Aquests substantius no tenen morfema de gènere.

En canvi, quan el substantiu designa persones o animals, que tenen dos gèneres, el femení es forma de diverses maneres.

En el tema que ens ocupa, només farem referència al substantiu que designa persones o animals, més en concret els substantius que designen oficis, professions, càrrecs..., perquè en la documentació administrativa hem d'usar la forma adequada segons es referisca a un home o a una dona.

També diferenciarem els substantius que són variables dels que són invariables quant a la formació del gènere.

Substantius variables

En els substantius variables, normalment, el femení es forma afegint una *-a* al masculí.

-Ø → -a	*tècnic*	*tècnica*

Açò de vegades fa que l'última consonant es modifique d'acord amb les normes gramaticals.

-t → -da	*llicenciat*	*llicenciada*
-c → -ga	*amic*	*amiga*
-f → -va	*serf*	*serva*

-u → -va	*administratiu*	*administrativa*
-l → -l·la	*Marcel*	*Marcel·la*

Si el substantiu masculí acaba en *-e*, *-o*, *-u* àtones, sol canviar aquestes vocals per una *-a*.

-e → -a	*arquitecte*	*arquitecta*
-o → -a	*mosso*	*mossa*
-u → -a	*europeu*	*europea*

De vegades, el femení es forma afegint els sufixos *-na*, *-ina*, o *-essa* al masculí.

-Ø → -na	*degà*	*degana*
-Ø → -ina	*Àngel*	*Angelina*
-Ø → -essa	*alcalde*	*alcaldessa*

(El sufix *-essa* cal reservar-lo per al femení de títols nobiliaris i d'aquells càrrecs consolidats: *alcaldessa, jutgessa, comtessa, duquessa...*, excepte *princesa* i *marquesa*.)

En altres casos, el femení té terminacions pròpies.

-or → -riu	*actor*	*actriu*
-òleg → -òloga	*filòleg*	*filòloga*

Hi ha femenins i masculins amb una arrel diferent.

home	*dona*
pare	*mare*
gendre	*nora*

RECORDA:

Normalment, el femení es forma afegint una -a al masculí. Açò de vegades fa que l'última consonant es modifique d'acord amb les normes gramaticals.

Substantius invariables

Hi ha substantius que són invariables, com són els acabats en *-aire*, *-ista**, *-cida*, i alguns substantius que provenen d'adjectius:

-aire	*el/la guixaire*
-ista	*el/la periodista*
-cida	*el/la parricida*

Adjectius substantivats: *el/la noble*, *el/la fiscal*, *l'escolar*, *el/la superior*, *el/la jove*...

Altres substantius invariables són: *el/la portaveu*, *el/la cap d'estudis*, *el/la gerent*, *el/la vigilant*, *el/la conserge*...

Nota: Com a conseqüència de l'accés de les dones a alguns llocs de treball que abans estaven ocupats per homes, la llengua evoluciona paral·lela a la societat. Molts substantius que eren invariables, ara són variables: *oficial*, *oficiala*; *intendent*, *intendenta*... Però altres continuen sent invariables, tot i que la societat comença a fer-los variables: *vigilant*, *gerent*...

*L'AVL en el *Diccionari Normatiu Valencià* considera que els substantius acabats en *-ista* poden ser invariables (*periodista*) o variables (*periodiste/a*).

RECORDA:

Les estratègies, els recursos o les recomanacions que hi ha en aquesta guia no es poden aplicar de manera mecànica. L'elecció dependrà del tipus de text i del context lingüístic i comunicatiu.

5. Estratègies o recomanacions per a usar un llenguatge no sexista

En valencià, el gènere gramatical masculí té dos valors: valor genèric (que engloba els dos sexes) i valor específic (que només es refereix al sexe masculí). Açò pot provocar ambigüitat en alguns casos i no saber quan s'utilitza amb valor genèric o amb valor específic.

En aquest apartat mostrarem una relació d'estratègies, recursos o recomanacions per evitar el masculí amb valor genèric. Aquestes recomanacions no es poden aplicar de manera mecànica ja que, segons el tipus de text, el context i la intenció comunicativa emprarem unes recomanacions o altres. Segons el text i el context lingüístic i comunicatiu (segons a qui ens adrecem i quina és la nostra intenció), serà preferible utilitzar uns recursos o altres.

A més, l'ús del masculí genèric, pels prejudicis i la societat en què vivim, de vegades pot produir ambigüitat com en els casos següents:

Els pares han de participar més en les activitats de l'escola.
Als xiquets els agrada el documental sobre els dinosaures.

No queda clar si el masculí s'usa amb valor genèric o amb valor específic.

5.1. El gènere de càrrecs, oficis, professions i titulacions

Cal evitar l'ús exclusiu del masculí per a noms de càrrecs, oficis, professions i titulacions. A més, és una errada gramatical no fer-hi la concordança de gènere, és a dir, utilitzar el gènere masculí al costat d'un nom en femení. Per tant, si sabem si una persona és home o dona, hem de fer servir la forma masculina o femenina d'acord amb el sexe de la persona a qui ens referim. No podem escriure *l'advocat, Empar Albors*, igual que no podem dir *El llibre roja* o *La finestra està obert*.

RECORDA:

Cal concordar el gènere de l'ofici, la professió o el càrrec amb el sexe de la persona que l'exerceix o l'ocupa.

Sembla una obvietat, però aquesta errada gramatical i de gènere la solem trobar, sobretot, en llocs de treball que fins ara normalment eren ocupats per homes.

Interessat: Empar Llop	*Persona interessada: Empar Llop*
L'enginyer, Laia Ferrer	*L'enginyera, Laia Ferrer*
L'informàtic, Mireia Forner	*La informàtica, Mireia Forner*
El cap del Servei, Neus Albors	*La cap del Servei, Neus Albors*
La tècnic, Carme Giner	*La tècnica, Carme Giner*

Quant a les titulacions, el 1995, el Ministeri d'Educació i Ciència va aprovar una ordre per la qual adequava la denominació dels títols acadèmics oficials a la condició masculina o femenina de qui els obtenien.

Els aspirants a la plaça hauran d'estar en possessió del títol de *Graduat en Psicologia*.
Els aspirants a la plaça hauran de ser *graduats en Psicologia*.
Les persones que opten a la plaça hauran d'estar en possessió de la titulació de Grau en Psicologia.

Recordem que els determinants i l'adjectiu o els adjectius que acompanyen els càrrecs, els oficis o les professions també han de concordar en gènere i nombre amb aquests substantius.

L'enginyera tècnic	*L'enginyera tècnica*
L'oficiala mecànic	*L'oficiala mecànica*

RECORDA:

Es recomana emprar paraules genèriques o col·lectives sempre que siga possible perquè contribueixen a garantir l'ús d'un llenguatge igualitari, sense discriminació de sexe.

5.2. Substantius genèrics o col·lectius

És recomanable utilitzar paraules genèriques o col·lectives sempre que siga possible perquè contribueixen a garantir l'ús d'un llenguatge igualitari, sense discriminació de sexe, i alhora utilitzar un llenguatge administratiu clar, senzill, respectuós i correcte. Tanmateix, de vegades poden ocasionar problemes i, per aquest motiu, haurem d'utilitzar qualsevol altre recurs que s'adeqüe al text i al context comunicatiu.

Nom del pare o la mare de l'alumnat
Nom del pare o la mare de l'alumne/a

Com a paraules genèriques més comunes en l'Administració, tenim les següents:

Administració, funcionariat, autoritats, servei, assessoria, veïnat, poble, comunitat, grup, públic, població, alumnat, estudiantat, professorat, tutoria, titulació, llicenciatura, assemblea, voluntariat, família, gent, infància, adolescència, joventut, ésser humà, humanitat, empresariat...

Els veïns de Silla
El veïnat de Silla

També és millor emprar termes epicens, és a dir, substantius que designen els dos sexes, com ara *sol·licitant* o *representant*; el problema el podem tindre si els posem un determinant davant, *el* o *la sol·licitant*. La solució que haurem d'adoptar dependrà de si és necessari fer ús de l'article o el podem evitar. Si no podem canviar la redacció, haurem d'usar les formes dobles.

Ho va signar el representant de l'empresa.
Ho va signar el o la representant de l'empresa. (Formes dobles)
Ho va signar qui representa l'empresa. (Canvi de redacció)

5.3. Els mots persona, personal, part, col·lectiu, equip + adjectiu

RECORDA:

Les paraules *persona*, *personal*, *part*, *col·lectiu* o *equip* inclouen els dos sexes sense cap tipus de discriminació.

Un altre recurs possible és emprar les paraules *persona*, personal, *part*, *col·lectiu* o *equip* davant d'un adjectiu.

D'entre totes, l'ús de la paraula ***persona*** és la més recurrent, ja que tant dones com homes som persones.

L'interessat	*La persona interessada*
El beneficiari	*La persona beneficiària*
Els adults	*Les persones adultes*
Els afectats	*Les persones afectades*
El signant	*La persona que signa*
El responsable	*La persona responsable*
El president	*La persona que ocupa la Presidència*

S'ha de notificar l'acord a l'interessat.
S'ha de notificar l'acord a la persona interessada.

Llista definitiva d'admesos i exclosos:
Llista definitiva de persones admeses i excloses:

Però de vegades hem d'anar amb compte si la paraula que la segueix no és un adjectiu, sinó que és un altre substantiu o si l'adjectiu provoca problemes semàntics o d'ambigüitat, com per exemple l'adjectiu *treballador*.

D'una banda, el mot *persona* és un substantiu i els complements més usuals són l'adjectiu, el sintagma preposicional o una oració de relatiu. No és usual que el complement siga un altre substantiu, per tant, cal evitar construccions com *la persona funcionària* o *la persona becària*, ja que formaríem paraules

RECORDA:

És més recomanable dir *la persona interessada* que no *l'interessat*. És millor dir *el personal de l'Ajuntament* que *els treballadors de l'Ajuntament*.

compostes o aposicions inusuals. És més adient dir el *personal funcionari* o el *personal becari*.

De l'altra, l'adjectiu *treballador* pot tindre dos significats: 'persona que treballa' o 'persona que treballa en qualitat d'assalariada'. En aquests casos és preferible emprar la paraula *personal*.

Envia la nòmina als treballadors (= tot el personal).
Envia la nòmina a les persones treballadores (= només a qui treballe).
Envia la nòmina a tot el personal.
Envia'ls la nòmina.

En segon lloc, tenim la paraula ***personal***, ja que es refereix al conjunt de persones que treballen en una administració, una oficina, una empresa...

administratius	*personal administratiu / personal d'administració*
directius	*personal directiu*
formadors	*personal formador / personal responsable de la formació*
voluntaris	*personal voluntari*
interins	*personal interí*

Els funcionaris treballen al servei de la ciutadania.
El personal funcionari treballa al servei de la ciutadania.

Es va enviar la circular a tots i totes els treballadors i treballadores de l'Ajuntament.
Es va enviar la circular a tot el personal de l'Ajuntament.

També podem utilitzar la paraula ***part***, ***equip*** o ***col·lectiu***, tot depenent del context.

l'arrendatari	*la part arrendatària*
el demandant	*la part demandant*

el demandat	*la part demandada*
els contractants	*les parts contractants*
els tècnics	*l'equip tècnic*
els psicopedagogs	*l'equip psicopedagog*
els metges	*l'equip mèdic*
els joves i les joves del poble	*el col·lectiu de joves del poble*

Els psicopedagogs municipals treballen amb els col·legis.
L'equip psicopedagog municipal treballa amb els col·legis.

Drets i deures del denunciat
Drets i deures de la part denunciada

5.4. Noms d'organismes o unitats administratives

En els oficis, les professions o els càrrecs cal utilitzar recursos que incloguen els homes i les dones. Es recomana fer referència a l'acció, la funció o l'organisme en comptes de la persona, és a dir, quan ens referim a un càrrec que ocupa una persona que unes vegades pot ser home i d'altres pot ser dona, és convenient utilitzar el nom de l'organisme o de la unitat administrativa, sobretot en rètols dels despatxos i en els textos legals i normatius.

A més, cal tindre en compte que una de les característiques del llenguatge administratiu és la *formalitat*, és a dir, que els textos han de ser neutres i impersonals, han de fer prevaler els òrgans davant de les persones, han de ser objectius i han de mantindre sempre el ple respecte a les persones.

Es presenta a president.
Es presenta a la Presidència.

Cal adreçar-se a la tècnica de Recursos Humans.
Cal adreçar-se a Recursos Humans.

La reclamació l'han de resoldre els membres del Tribunal.
La reclamació l'ha de resoldre el Tribunal.

El president va obrir la sessió.
El/la president/a obri la sessió.
La Presidència va obrir la sessió.

El president serà l'alcalde.
La Presidència serà ocupada per l'alcalde o alcaldessa.

El Tribunal està integrat per:
La Presidència

La Secretaria
Les vocalies

La Presidència és exercida per la persona responsable de Recursos Humans.

No obstant això, algunes guies o criteris per a un ús no sexista indiquen que de vegades no són termes equivalents, és a dir, no sempre es pot substituir *secretari/ària* per *Secretaria*, *alcalde/essa* per *Alcaldia* o *president/a* per *Presidència*. El secretari o la secretària és un càrrec i pot signar i emetre informes, però no la Secretaria, que és un departament o un despatx.

La Secretaria signa els certificats.
La secretària signa els certificats.

Tanmateix, aquestes observacions, en l'ús diari del llenguatge inclusiu, comencen a considerar-se termes equivalents quan un òrgan està format per només una persona, com pot ser l'Alcaldia o la Presidència.

Correspon resoldre a l'alcalde o alcaldessa.
Correspon resoldre a l'Alcaldia.

No hem de fer referència al càrrec si podem fer-ho a noms d'organismes, àrees o serveis. Sobretot en aquells casos en què no sabem si aquest és home o dona, o es tracta d'un document que ha de ser vàlid a llarg termini.

A més, els documents administratius com sol·licituds o oficis, han de dirigir-se a l'òrgan, el centre o la unitat administrativa competent i no a la persona que ocupe el càrrec en aquell moment, llevat de la petició que pot dirigir-se a la persona.

En les retolacions o senyalitzacions dels despatxos sempre indicarem l'òrgan o la unitat administrativa, ja que poden ser ocupats per homes o dones.

L'alcalde
L'Alcaldia

La tècnica de normalització lingüística
El Servei de Normalització Lingüística

RECORDA:

Una de les característiques del llenguatge administratiu és la formalitat, és a dir, que els textos han de ser neutres, impersonals i respectuosos, per tant, han de fer prevaler els òrgans davant de les persones.

RECORDA:

En els textos administratius és molt útil el tractament de *vós* perquè no fa distinció de gènere i serveix per a una o diverses persones destinatàries.

5.5 El tractament de *vós*

En la documentació administrativa es pot fer servir el tractament de *vós* i el tractament de *vosté* sempre que no hàgem d'usar pronoms febles per a diferenciar entre masculí i femení al llarg del text que estem redactant.

El regidor li comunica que ha de presentar-se a les dependències de Serveis Socials el dia 8 de gener, a les 9.00 h.
El regidor us comunica que heu de presentar-vos a les dependències de Serveis Socials el dia 8 de gener, a les 9.00 h.

Si la forma verbal que usem ens obliga a fer distinció de gènere, emprarem el tractament de *vós*, tant si ens adrecem a una persona com a diverses. A més, aquest tractament és més adequat si el que volem és reflectir un tracte formal però més planer en correus electrònics, cartes...

He d'informar-lo/la que demà es presentarà la proposta al Ple.
He d'informar-vos que demà es presentarà la proposta al Ple.

El/la/els/les salude atentament.
Us salude atentament.

L'alcaldessa el/la convida a la presentació del llibre.
L'alcaldessa us convida a la presentació del llibre.

5.6. Expressions despersonalitzades en impresos i formularis

En els formularis i impresos és millor simplificar o evitar les paraules que porten marca de gènere masculina/femenina, és a dir, és recomanable utilitzar expressions despersonalitzades.

Dades de l'interessat o dades del sol·licitant
Sr./Sra. ..... amb DNI....., domiciliat/ada a....., nascut/uda el dia .....
Signatura del sol·licitant

Dades personals, dades de la persona sol·licitant o dades de qui sol·licita
Nom i cognoms: .....
DNI: .....
Adreça: .....
Data de naixement: .....
Signatura

Col·laboradors:
Amb la col·laboració de:

Redactors:
Redactat per:

Si no és possible, emprarem les formes dobles abreujades

Sr./Sra.
Alumne/a:
Pare/mare:
Professor/a:
Tutor/a:
Secretari/ària:

5.7. Formes dobles

5.7.1. Formes dobles (desdoblament)

Les formes dobles són un dels millors recursos que es poden utilitzar ja que s'anomenen els dos gèneres. L'ordre és optatiu i, per tant, s'ha d'evitar que el masculí precedisca sistemàticament el femení. A més, és un recurs que té una clara intenció de visibilitzar les dones.

> *Els xiquets i les xiquetes de 5é van assistir al Teatre de la Plaça.*
> *Les regidores i els regidors van guardar un minut de silenci contra la violència de gènere.*

De vegades ens trobem situacions en què el masculí genèric (totalment correcte gramaticalment) oculta que les dones també poden ser alcaldesses, regidores, empresàries, tècniques... Si el que es pretén és visibilitzar la presència de les dones, és més convenient repetir els dos gèneres.

Fixem-nos en la diferència de significat que transmeten aquestes oracions:

> *Els regidors d'Educació i de Serveis Socials van assistir a l'acte.*
> *El regidor d'Educació i la regidora de Serveis Socials van assistir a l'acte.*
>
> *La Mancomunitat va reunir tots els alcaldes de la comarca.*
> *La Mancomunitat va reunir tots els alcaldes i alcaldesses de la comarca.*
>
> *Els empresaris del poble van participar en la Fira.*
> *Les empresàries i empresaris del poble van participar en la Fira.*

En les ofertes de feina, concursos i oposicions cal anomenar expressament els dos gèneres.

> *Arquitecte*
> *Arquitecte/arquitecta*
> *Arquitecte/a*

Llanterner
Llanterner/llanternera
llanterner/a

Fixem-nos en les diferents maneres que hi ha per tal de referir-se al personal funcionari encarregat o responsable d'un servei intentant emprar un llenguatge inclusiu.

El funcionari encarregat del servei ha de presentar una memòria anual.
El funcionari encarregat o la funcionària encarregada del servei ha de presentar una memòria anual.
El/la funcionari/ària encarregat/ada del servei ha de presentar una memòria anual.
El funcionari o la funcionària encarregat del servei ha de presentar una memòria anual.
El/la qui s'encarrega del servei ha de presentar una memòria anual.
La persona encarregada del servei ha de presentar una memòria anual.
La direcció del servei ha de presentar una memòria anual.
Qui s'encarrega del servei ha de presentar una memòria anual.

O, per exemple, quan ens referim a les persones aspirants en un procés de selecció:

Els aspirants que hagen superat la fase d'oposició hauran de presentar el currículum.
Els aspirants i les aspirants que hagen superat la fase d'oposició hauran de presentar el currículum.
Els i les aspirants que hagen superat la fase d'oposició hauran de presentar el currículum.
Els/les aspirants que hagen superat la fase d'oposició hauran de presentar el currículum.
Les persones aspirants que hagen superat la fase d'oposició hauran de presentar el currículum.
Qui haja superat la fase d'oposició haurà de presentar el currículum.

Com veiem, el problema comença a sorgir quan els substantius dels desdoblaments estan acompanyats de determinants i adjectius amb els quals concorden, per no anomenar altres entrebancs com ara que el text s'allargue i, potser, dificulte la lectura. Per aquest motiu, el desdoblament, tot i ser un recurs molt adient

RECORDA:

Les formes dobles només s'han d'utilitzar si pretenem visibilitzar les dones, ja que és un recurs que pot entrebancar la lectura.

perquè inclou tant homes com dones, de vegades és desaconsellable usar-lo si la comunicació final resulta feixuga i antinatural.

Benvolguts i benvolgudes xiquets i xiquets, mares i pares, professors i professores, veïns i veïnes,
Benvolgut alumnat, professorat, pares i mares,

Cal informar, atendre i orientar els ciutadans, les ciutadanes, els proveïdors, les proveïdores, els concessionaris i concessionàries de l'Administració.
Cal informar, atendre i orientar la ciutadania, la part proveïdora i la part concessionària de l'Administració.

Vocal: Un empleat públic o una empleada pública segons corresponga a la naturalesa de la plaça convocada, el qual o la qual serà designat o designada per l'alcalde o l'alcaldessa.
Vocal: Una empleada o empleat públic, segons corresponga a la naturalesa de la plaça convocada, que serà designat per l'Alcaldia.

La Mesa de Negociació estarà formada per l'alcalde o l'alcaldessa, el secretari o la secretària, un o una representant de cada sindicat...
La Mesa de Negociació estarà formada per la persona que ocupa l'Alcaldia, la Secretaria municipal i una persona representant de cada sindicat...

La Comissió d'Educació estarà formada per: professors, professores, pares, mares, el regidor o regidora d'Educació i l'alcalde o alcaldessa.
La Comissió d'Educació estarà formada per: professorat, pares, mares, el regidor/a d'Educació i l'alcalde/essa.
La Comissió d'Educació estarà formada per: professorat, pares, mares i qui ocupe la Regidoria d'Educació i l'Alcaldia.

5.7.2. Formes dobles abreujades (amb barres)

Les formes abreujades també són un recurs molt utilitzat, ja que és la primera opció que comencem a utilitzar quan volem escriure amb un llenguatge inclusiu i, a més, estalvia espai en el document; però el seu ús hauria de ser molt restringit i emprar-lo només en textos breus i esquemàtics (títols, impresos, notes, gràfics,

relació de llocs de treball, anuncis de convocatòria de places...) i, sobretot, eliminar-lo en textos que hagen de ser llegits en veu alta, com per exemple els discursos.

tècnic/a	*alcalde/essa*
secretari/ària	*administratiu/iva*
psicòleg/òloga	*encarregat/ada*

Convocatòria d'una plaça d'administratiu/iva
Projecte per a joves desocupats/des qualificats/des

També se sol utilitzar en reglaments d'organització o en les bases d'alguna convocatòria quan ens referim al Tribunal.

President/a:	...	*La TAG de Recursos Humans*
Secretari/ària:	...	*La secretària general*
Vocals:	...	*El tècnic de drogodependències*

Però és preferible, sempre que es puga, qualsevol altre recurs, i més encara en textos o paràgrafs llargs com els següents:

Vocal d'un tribunal: Un/a empleat/ada públic/a, segons corresponga a la naturalesa de la plaça convocada, el/la qual serà designat/da pel l'alcalde/essa.
Vocal d'un tribunal: Un empleat/ada públic, segons corresponga a la naturalesa de la plaça convocada, el qual serà designat per l'Alcaldia.
Vocal d'un tribunal: Una persona empleada pública, segons corresponga a la naturalesa de la plaça convocada, que serà designada per l'Alcaldia.

En les cartes, les circulars, les salutacions, els correus electrònics..., si no sabem si la persona destinatària és home o dona, poden utilitzar les formes dobles.

Distingida senyora,
Distingit senyor,

Senyor, senyora,
Sr./Sra.

RECORDA:

Les formes dobles abreujades només s'haurien d'utilitzar en textos breus.

Benvolguts companys, benvolgudes companyes,
Benvolgudes companyes i companys,
Benvolguts companys i companyes,

Si els mots són breus, les formes poden ser dobles però separades per una barra. Es pot alternar el gènere.

home/dona *pare/mare*
veí/veïna *veïna/veí*

Formació de les formes dobles abreujades

Les formes dobles abreujades es formen afegint una *-a* o canviant la vocal *-e*, *-o*, *-u* per *-a* després de la barra inclinada *tècnic/a*, *alumne/a*, o escrivint la terminació femenina des de l'última vocal tònica, incloent-hi aquesta *secretari/ària*, *administratiu/iva*, *psicòleg/òloga*...

5.7.3. Concordança en les formes dobles

Una de les qüestions que cal tindre en compte quan emprem el recurs de les formes dobles són les concordances del substantiu amb els determinants, els adjectius que el complementen, el verb amb el qual concorda i, si de cas, amb els pronoms febles.

Els determinants, com els articles o els demostratius, han de concordar gramaticalment amb el substantiu.

Si el substantiu és *variable*, caldrà desdoblar tant el substantiu com el determinant. No obstant això, moltes vegades s'opta per desdoblar només el substantiu si el resultat de desdoblar-ho tot resulta il·legible o poc comunicatiu.

El regidor o la regidora
El/la regidor/a

Però,
El/la regidor/a delegat/ada
El regidor/a delegat
La regidora o regidor delegat

Si el substantiu és *invariable*, podem desdoblar només el determinant –normalment sol ser un article– i enllaçar-los amb la conjunció *o*.

El o la cap

Els **adjectius** que acompanyen les formes dobles poden concordar en femení i en masculí, però normalment es fa la concordança només en masculí per tal de facilitar la lectura del text. En aquests casos, és convenient posar el substantiu femení en primer lloc perquè el substantiu masculí es trobe al costat de l'adjectiu masculí.

La regidora o regidor delegat
La veïna o veí guanyador

Això no obstant, en les professions o càrrecs, si una denominació o professió de càrrec està formada per un nom i un adjectiu variable, és convenient repetir l'adjectiu.

El tècnic lingüístic o tècnica lingüística
El/la tècnic/a lingüístic/a

Si acompanyem el substantiu amb un adjectiu invariable, no cal repetir-lo.

El representant és el director o directora general.

(També es podria dir *La representació correspon a la Direcció General* i així evitar les formes dobles.)

Però, com veurem, la repetició dels determinants i dels adjectius que han de concordar amb el substantiu poden provocar un llenguatge feixuc que vaja en detriment de la comunicació, de la claredat i de la llegibilitat del text. Per aquest

RECORDA:

Si hi ha determinants i adjectius que han de concordar amb el substantiu, es pot fer servir la forma doble únicament per al substantiu per evitar un llenguatge feixuc.

motiu, si no podem utilitzar un altre recurs més adient, es pot fer servir la forma doble només per al substantiu.

Els xiquets i xiquetes seleccionats i seleccionades en la primera fase hauran de...
Els xiquets seleccionats i les xiquetes seleccionades en la primera fase hauran de...
Les xiquetes i els xiquets seleccionats en la primera fase hauran de...

El regidor o regidora que haja estat nomenat/nomenada membre de la Comissió Informativa...
El regidor o regidora que haja estat nomenat membre de la Comissió Informativa...

En les formes dobles, el **verb** es manté en singular i els **pronoms febles** han de concordar amb el substantiu només en masculí.

L'alcalde o alcaldessa han de presidir l'acte.
L'alcalde o alcaldessa ha de presidir l'acte.

Contacteu amb l'empresari o empresària abans de contractar-lo/la.
Contacteu amb l'empresari o empresària abans de contractar-lo.

No obstant això, de vegades, la solució per a emprar un llenguatge inclusiu la podem trobar canviant la redacció.

RECORDA:

En les formes dobles, el verb es manté en singular.

Contacteu amb l'empresari o empresària abans de la contractació.

En definitiva, hem d'emprar recursos diferents depenent de les situacions comunicatives i, fins i tot, canviar la redacció per millorar el text i aconseguir que siga més comunicatiu.

5.8. Canvis en la redacció i ús d'altres expressions

RECORDA:

Cal redactar en un llenguatge igualitari, clar, entenedor, correcte i comunicatiu.

En la llengua podem trobar diverses estratègies que ens ajudaran a evitar l'ús exclusiu del masculí en moltes oracions. Algunes les podrem classificar, però d'altres consistiran a cercar altres redaccions o expressions que vulguen dir el mateix.

L'objectiu principal dels textos és la comunicació, per tant, cal buscar redaccions i expressions no sexistes que permeten que el text siga llegible.

5.8.1. Omissió de paraules

Els titulars de les places
Ø Titulars de les places

El representant: ...
Ø Representant: ...

L'exposició ofereix als visitants una visió diferent.
L'exposició ofereix Ø una visió diferent.

Les sol·licituds dels interessats es presenten per registre.
Les sol·licituds Ø es presenten per registre.

5.8.2. Canvi de subjecte

Els sillers estan d'enhorabona.
Silla està d'enhorabona.

Els valencians viuen bé.
A València es viu bé.

5.8.3. Utilització d'estructures impersonals

Els empresaris presentaran projectes.
Es presentaran projectes.

El sol·licitant haurà d'emplenar el formulari.
Cal emplenar el formulari.
S'ha d'emplenar el formulari.
Empleneu el formulari.

Tots han de signar la proposta.
S'ha de signar la proposta.

5.8.4. Pronoms sense marca de gènere

El que sol·licite la beca no ha de pagar la taxa.
Qui sol·licite la beca no ha de pagar la taxa.

El veí que vulga participar-hi ha d'inscriure's.
Qui vulga participar-hi ha d'inscriure's.

Els veïns poden aportar els suggeriments que consideren oportuns.
Qualsevol pot aportar els suggeriments que considere oportuns.

Els homes no poden ser discriminats per raó de sexe.
Ningú no pot ser discriminat per raó de sexe.

Els/Les que es presenten a l'examen hauran de portar un bolígraf.
Qui es presente a l'examen haurà de portar un bolígraf.

Els/Les aprovats hauran de presentar el currículum en el termini de 5 dies.
Qui aprove haurà de presentar el currículum en el termini de 5 dies.

Cal repartir aquesta circular als funcionaris.
Cal repartir aquesta circular a tothom.

El problema l'han de resoldre entre ells.
El problema l'han de resoldre entre si.

5.8.5. Determinants sense marca de gènere en substantius invariables

Els contribuents han de pagar l'IBI.
Cada contribuent ha de pagar l'IBI.

Es comunicarà a tots els aspirants a la plaça.
Es comunicarà a cada aspirant a la plaça.

Tots els membres de la Junta de Govern Local podran votar la proposta.
Qualsevol membre de la Junta de Govern Local podrà votar la proposta.

Els caps de servei han de presentar una memòria anual.
Cada cap de servei ha de presentar una memòria anual.

5.8.6. Adjectiu en lloc d'un substantiu

Cal l'informe del tècnic per continuar amb el procediment.
Cal l'informe tècnic per continuar amb el procediment.

Cal programar algun espectable per a xiquets.
Cal programar algun espectable infantil.

5.8.7. Perífrasis per a designar ambdós sexes

Les dades del signant de l'informe no estan completes.
Les dades de qui signa l'informe no estan completes.

Estem agraïts per la vostra col·laboració.
Us agraïm la vostra col·laboració.

El legislador no ha inclòs aquest supòsit.
La legislació no ha inclòs aquest supòsit.

RECORDA:

L'objectiu principal dels textos és la comunicació, per tant, cal buscar redaccions i expressions no sexistes que permeten que el text siga llegible.

Tindrà dret a ser tractat amb respecte.
Tindrà dret a rebre un tracte respectuós.

Relació d'aspirants aprovats.
Relació d'aspirants que han superat l'examen.

5.8.8. Oracions en passiva

Els regidors i les regidores seran convocats/des per l'alcaldessa.
L'alcaldessa convocarà els regidors i les regidores.
L'alcaldessa convocarà la corporació local.

5.8.9. Altres expressions, redaccions o modificacions sintàctiques

Benvingut a l'ajuntament.
Et donem la benvinguda a l'ajuntament.

Ser el coordinador o coordinadora de l'equip significa implicar-s'hi al màxim.
Coordinar l'equip significa implicar-s'hi al màxim.

Si esteu interessats en la programació cultural, visiteu la pàgina web.
Si teniu interés en la programació cultural, visiteu la pàgina web.

Requisits: ser graduat en Dret.
Requisits: tindre el Grau en Dret.

Ser empleat públic de l'Ajuntament.
Ser personal de l'Ajuntament.
Formar part de la plantilla de l'Ajuntament.

Si tots treballem, es pot aconseguir el canvi.
Treballant es pot aconseguir el canvi.
Si treballem, es pot aconseguir el canvi.

5.9. Expressions o idees que cal evitar

Per a avançar en la redacció d'un llenguatge inclusiu, cal evitar el següent:

5.9.1. Masculí genèric

Hem d'evitar el masculí genèric per a referir-se a homes i dones. És preferible utilitzar qualsevol de les estratègies que ens ofereix la llengua. A més, cal tindre en compte que el masculí genèric sovint provoca ambigüitats.

Els regidors aprovaren la moció

Només els regidors o també les regidores?

5.9.2. Asimetria en les fórmules de tractament

Nom i cognoms

Cal evitar anomenar els homes pel nom i cognoms (*Sr. Carles Llorens Pons*) o pel cognom (*Sr. Llorens*) i, en canvi, a les dones pel nom (*Sra. Empar*). Els cognoms denoten distanciament i els noms o els noms en diminutiu transmeten proximitat i familiaritat.

Va assistir el secretari Albors i la interventora Pepa.
Va assistir el secretari Albors i la interventora Llop.

És important emprar el mateix tractament per a homes i dones. Si no és així, sembla que a ells se'ls engrandisca i a elles se les minimitze.

Anomenar les dones pel seu estat civil

El tractament de *senyoreta*, tot i que es considere un terme de cortesia, no s'ha d'utilitzar perquè fa referència a l'estat civil de la persona (és fadrina) i, per tant, és una dada de caràcter personal. En masculí no hi ha un terme de cortesia equivalent.

La senyoreta Adela Llop

Relació de dependència

Cal evitar expressions del tipus «la dona de», «la senyora de» o «la viuda de», ja que la dona hi apareix subordinada a l'home.

Cal convidar al Sr. Peris i a la seua dona.
Cal notificar la resolució al Sr. Gisbert i a la seua senyora.
Cal notificar la resolució al Sr. Gisbert i la Sra. Alemany, cònjuges.

5.9.3. Denominació sexuada

Hem d'evitar destacar la condició sexuada de les dones per damunt de les qualitats. Algunes vegades, fins i tot, s'anteposa el terme *dona* davant del càrrec o la professió (*dones treballadores*, *dones empresàries*, *dones emprenedores*, *dones desocupades*...). Aquest fet, no sols és redundant, sinó que aconsegueix destacar la condició sexuada de la dona i posar en un segon terme la seua vida professional.

La reunió va acabar amb la lectura d'un manifest de les dones regidores.
La reunió va acabar amb la lectura d'un manifest de les regidores.

No és necessari remarcar que són dones perquè es transmet que és una excepció el fet que les dones elaboren un manifest. Amb l'expressió «les regidores» és suficient.

Els alcaldes vingueren amb les seues dones.
Els alcaldes i les alcaldesses vingueren amb les seues parelles.

En aquest cas, els homes s'anomenen pel càrrec, per l'estatus, i les dones per la seua relació amb un home.

RECORDA:

Cal evitar el masculí genèric, la desigualtat en el tractament d'homes i dones, els estereotips masculins i femenins i l'ús de l'arrova, i referir-se a la dona per ser dona i no per les seues qualitats.

5.9.4. Estereotips o tòpics sexistes

Cal evitar els estereotips, és a dir, frases, imatges o idees que menysvaloren les dones o que aporten un determinat estereotip als homes i a les dones.

L'home és fort, emprenedor, amb coratge, valent, musculós, independent, segur...
La dona és sensible, dolça, amable, elegant, guapa, feble, dependent, insegura...
L'home porta els diners a casa i la dona atén els seus fills.
Darrere d'un gran home sempre hi ha una gran dona.

I, sobretot, evitar identificar alguns treballs amb sexes:

L'home és arquitecte, advocat, president, gerent, empresari, obrer, llanterner...
La dona és administrativa, secretària, mestressa de casa, dona de la neteja...

Els metges i les infermeres	*El personal sanitari*
El director i la secretària	*L'equip directiu*
Els pilots i les hostesses	*La tripulació*

5.9.5. L'arrova (@)

El signe de l'arrova es considera inadmissible de manera generalitzada, ja que no és un signe lingüístic, per tant, no s'ha d'utilitzar com a marca de gènere. A més, sembla que resol el problema en el llenguatge escrit, però no en el llenguatge oral.

treballador@, soci@

6. Taula d'oficis, professions, càrrecs

En aquesta taula us oferim una relació d'oficis, professions, càrrecs..., en què es recullen les formes dobles, les formes dobles abreujades i les possibles formes genèriques o col·lectives amb la finalitat que empreu el recurs que considereu més adient segons el text: relació de llocs de treball, bases, anunci, organigrama, circular...

Formes dobles	Formes abreujades	Formes genèriques o col·lectives
L'administradora, l'administrador	L'administrador/a	L'administració
L'administrativa, l'administratiu	L'administratiu/iva	El personal administratiu
L'alcaldessa, l'alcalde	L'alcalde/essa	L'Alcaldia
L'advocada, l'advocat	L'advocat/ada	L'advocacia
L'ajudanta, l'ajudant	L'ajudant/a	La persona ajudant
L'arquitecta, l'arquitecte	L'arquitecte/a	La persona arquitecta
L'arrendadora, l'arrendador	L'arrendador/a	La persona arrendadora
L'arrendatària, l'arrendatari	L'arrendatari/ària	La persona arrendatària
L'arxivera, l'arxiver	L'arxiver/a	L'arxiu
L'assistenta social, l'assistent social	L'assistent/a social	L'assistència social, personal, persona responsable o professional d'assistència social
L'assessora, l'assessor	L'assessor/a	L'assessoria, l'assessorament, l'equip assessor
L'auxiliar administrativa, l'auxiliar administratiu	L'auxiliar administratiu/iva	El personal auxiliar d'administració

La bibliotecària, el bibliotecari	El/la bibliotecari/ària	La biblioteca
La cap de servei, el cap de servei	El/la cap de servei	El servei
La ciutadana, el ciutadà	El/la ciutadà/ana	La ciutadania
La contractista, el contractista	El/la contractista	La part contractant
La compareixent, el compareixent	El/la compareixent	La persona compareixent
La còmplice, el còmplice	El/la còmplice	La persona còmplice
La condemnada, el condemnat	El/la condemnat/ada	La persona condemnada
La cònjuge, el cònjuge	El/la cònjuge	El matrimoni
La consellera, el conseller	El/la conseller/a	La conselleria
La conserge, el conserge	El/la conserge	La consergeria
La creditora, el creditor	El/la creditor/a	La persona creditora
La delegada, el delegat	El/la delegat/ada	La delegació
La demandada, el demandat	El/la demandat/ada	La part demandada
La demandant, el demandant	El/la demandant	La part demandant
La deutora, el deutor	El/la deutor/a	La persona deutora
La directora, el director	El/la director/a	La direcció, l'equip directiu
La dona, l'home	L'home/la dona	La persona, la humanitat, la gent, tothom
L'educadora social, l'educador social	L'educador/a social	Educació social
L'empleada, l'empleat	L'empleat/ada	El personal empleat
L'emprenedor, l'emprenedora	L'emprenedor/a	La persona emprenedora
L'encarregada, l'encarregat	L'encarregat/ada	El personal encarregat
L'enginyera, l'enginyer	L'enginyer/a	El personal d'enginyeria
L'esposa, l'espòs	L'espòs/a	El matrimoni
L'executada, l'executat	L'executat/ada	La persona executada
L'executant, l'executant	L'executant	La persona executant

La filla, el fill	El/la fill/a	La descendència
La fiscal, el fiscal	El/la fiscal	La fiscalia
La funcionària, el funcionari	El/la funcionari/ària	El funcionariat, el personal funcionari, la funció pública
L'hereva, l'hereu	L'hereu/eva	-
La implicada, l'implicat	L'implicat/ada	La persona implicada
La informàtica, l'informàtic	L'informàtic/a	El personal informàtic, el personal d'informàtica
La inspectora, l'inspector	L'inspector/a	La inspecció, el cos d'inspecció
La intendenta, l'intendent	L'intendent/a	La persona intendent, la intendència
La interessada, l'interessat	L'interessat/ada	La persona interessada
La interina, l'interí	L'interí/ina	La persona interina, el personal interí, l'interinatge
La interventora, l'interventor	L'interventor/a	La intervenció
La jutgessa, el jutge	El/la jutge/essa	El jutjat
La lletrada, el lletrat	El/la lletrat/ada	L'advocacia
La magistrada, el magistrat	El/la magistrat/ada	La magistratura
Els majors, les majors	Els/les majors	Les persones majors
La notària, el notari	El/la notari/ària	La notaria
L'oficiala, l'oficial	L'oficial/a	Personal oficial
La policia, el policia	El/la policia	La Policia Local
La periodista, el periodista	El/la periodista	El personal professional del periodisme
La política, el polític	El/la polític/a	El personal polític
La presidenta, el president	El/la president/a	La presidència
La procuradora, el procurador	El/la procurador/a	La procura, la procuradoria
La propietària, el propietari	El/la propietari/ària	La persona propietària, la propietat

La psicòloga, el psicòleg	El/la psicòleg/òloga	El personal psicòleg
La recaptadora, el recaptador	El/la recaptador	La recaptació
La recurrent, el recurrent	El/la recurrent	La persona recurrent
La registradora, el registrador	El/la registrador/a	El registre
La regidora, el regidor	El/la regidor/a	La regidoria
La representant, el representant	El/la representant	La persona representant
La responsable, el responsable	El/la responsable	La persona responsable
La secretària, el secretari	El/la secretari/ària	La secretaria
La tècnica d'administració general, el tècnic d'administració general	El/la tècnic/a d'administració general, el/la TAG	El personal TAG
La tècnica de..., el tècnic de...	El/la tècnic/a de...	El personal tècnic de...
La tècnica lingüística, el tècnic lingüístic	El/la tècnic/a lingüístic/a	El servei lingüístic
La telefonista, el telefonista	El/la telefonista	El personal de la centraleta
Una tercera, un tercer	Un/a tercer/a	Una tercera persona
La testimoni, el testimoni	El/la testimoni/a	El testimoniatge
La tinenta d'alcalde, el tinent d'alcalde	El/la tinent d'alcalde	La tinència d'Alcaldia
La tinenta d'alcaldessa, el tinent d'alcaldessa	El/la tinent d'alcaldessa	La tinència d'Alcaldia
La treballadora, el treballador	El/la treballador/a	El personal, la plantilla, el món laboral
La treballadora social, el treballador social	El/la treballador/a social	El personal treballador social
La tresorera, el tresorer	El/la tresorer/a	La tresoreria
La tutora, el tutor	El/la tutor/a	La tutoria, la tutela
La usufructuària, l'usufructuari	L'usufructuari/ària	La persona usufructuària
La vigilant, el vigilant	El/la vigilant	Vigilància, personal de vigilància

7. Relació d'expressions més freqüents

Expressions freqüents	Recomanacions
A tercers	A terceres persones
A títol de propietari, arrendatari o usufructuari	A títol de propietat, arrendament o usdefruit
Adjudicatari	Persona adjudicatària
Adscrits	Amb adscripció
Adults	Persones adultes, majors d'edat
Algun dels membres presents	Alguna de les persones presents
Apte	Apte/a, apte/apta
Beneficiari	Persona beneficiària, part beneficiària, col·lectiu beneficiari
Cada un dels representants	Cada representant
Capacitat	Amb capacitació
Consumidors	Persones consumidores, públic consumidor
Curs de conductor, de cuiner...	Curs de conduir, de cuina...
Destinataris	Persones destinatàries, públic destinatari, població destinatària
Deutor	Deutor/a, part deutora
Drets d'autor	Drets d'autoria
El becari	La persona becària
El beneficiari	La persona beneficiària, qui s'ha beneficiat
El comprador	La part compradora, qui compre

El director	La Direcció
El president	La Presidència
El sotasignat	Qui signa
El subministrador	Qui subministra
El titular	El o la titular, titular, la persona titular
El venedor	La part venedora, subjecte que ven, qui realitze la venta
El vocal	La vocalia
Elegit pel tribunal	Persona elegida pel tribunal, a qui elegisca el tribunal
Els aspirants	Les persones aspirants, qui aspira
Els assistents	El públic assistent
Els compareixents	Qui comparega
Els drets dels veïns	Els dret del veïnat
Els empleats municipals	El personal municipal
Els immigrants	Les persones immigrants, el col·lectiu d'immigrants
Els membres	Cada membre
Els membres electes	Els i les membres que s'han elegit, que s'elegiren
Els obligats	Les parts obligades, qui tinga l'obligació
Els ocupants	Qui ocupe
Els organitzadors	L'organització
Els representants dels ciutadans	Representants de la ciutadania
Els respectius caps de servei	Els serveis respectius, els i les caps de servei
Els responsables	Els i les responsables, responsables
Els tècnics	El personal tècnic, el servei tècnic
Els titulars de la llicència	Les persones titulars de la llicència
Els treballadors	El personal, la plantilla, el personal empleat

Empleats municipals	Personal municipal
Empresaris	Empresariat, el sector empresarial
Ens sentim orgullosos	Ens ompli d'orgull
Està autoritzat	Té autorització, amb autorització
Està obligat	Té l'obligació
Haver sigut sancionat	Haver rebut una sanció
Jubilats	Gent gran, persones majors, jubilats i jubilades
L'interessat	La persona interessada
Licitador	Licitador/a, entitat licitadors
Lliurament elegit	De lliure elecció
Membres electes	Membres que s'han elegit
Membres no adscrits	Membres sense adscripció
Membres que seran designats per la comissió	Membres que designarà la comissió
Minusvàlid	Persones amb diversitat funcional
Necessitats	Persones amb necessitat, en situació de necessitat
Obligat	Té obligació, amb obligació
Obligats per llei	Per obligació legal
Obligats tributaris	Persones amb obligació tributària
Pares	Pares i mares, mares i pares, progenitors
Proposat per cada grup	A proposta de cada grup
Proposat per l'Ajuntament	Que proposa l'Ajuntament
Proveïdor	Entitat proveïdora, persona proveïdora, qui proveïsca
Que serà designat pel Ple	Que designarà el Ple
Seran elegits	S'elegiran
Seran requerits	Se'ls requerirà

Socis	Persones associades, l'associació
Targeta d'estranger	Targeta d'estrangeria
Titulats universitaris	Amb titulació universitària
Tots els ciutadans	Qualsevol ciutadà o ciutadana, tota la ciutadania
Treballar com a autònom	Treballar de forma autònoma
Un d'ells	Una d'aquestes persones
Veïns	Veïns i veïnes, veïnat, comunitats veïnals, associacions veïnals, col·lectius veïnals

8. Documents amb un llenguatge no sexista

8.1. Sol·licitud

El/la Sr./Sra. _____, amb DNI _____,
en representació de _____
domiciliat/ada a _____ de _____, amb CP _____

EXPOSE: _____

SOL·LICITE: _____

Silla, ___ de/d'_____ de _____ Firma del o de la sol·licitant

Dades personals		
Nom i cognoms		DNI
En representació de		CIF / NIF
Adreça per a notificar		Tel.
Localitat	CP	Adreça electrònica @

Expose

Sol·licite

Data i firma
Silla, ___ de / d' ____ de ___

8.2. Carta

Benvolgut professor,

Un any més, s'aproximen les dates nadalenques en què els xiquets s'omplin d'il·lusió esperant que els Reis d'Orient els envien allò que més desitgen.

És per aquest motiu que li demanem la seua col·laboració repartint les cartes dels Reis d'Orient entre els seus alumnes, però també que, com a professors, els orienteu perquè demanen allò que més il·lusió els faça independentment del seu sexe i que siguen lliures de desitjar allò que volen: un peluix, una nina, un cotxe, un robot, estar amb la família, acabar amb la pobresa...

Els adults hem d'evitar educar els xiquets en el rol que les nines, els peluixos, les cuines... són per a xiquetes, i que els cotxes, els jocs de construcció, els robots... són per a xiquets. També hem de fer-los veure que els Reis també lligen i parlen en valencià.

Anar a contracorrent dels grans mitjans de comunicació de masses és difícil, però entre tots hem d'aportar el nostre granet d'arena per aconseguir una societat més igualitària i més valenciana.

Moltes gràcies per la seua col·laboració en aquesta gran tasca que és l'educació.

[Nom i cognoms]
La regidora de Normalització Lingüística, Educació i Igualtat

Benvolgut professorat,

Un any més, s'aproximen les dates nadalenques en què els xiquets i xiquetes s'omplin d'il·lusió esperant que els Reis d'Orient els envien allò que més desitgen.

És per aquest motiu que us demanem la vostra col·laboració repartint les cartes dels Reis d'Orient entre l'alumnat, però també que, com a personal docent, els orienteu perquè demanen allò que més il·lusió els faça independentment del seu sexe i que siguen lliures de desitjar allò que volen: un peluix, una nina, un cotxe, un robot, estar amb la família, acabar amb la pobresa...

Les persones adultes hem d'evitar educar els menuts i menudes en el rol que les nines, els peluixos, les cuines..., són per a xiquetes, i que els cotxes, els jocs de construcció, els robots..., són per a xiquets. També hem de fer-los veure que els Reis també lligen i parlen en valencià.

Anar a contracorrent dels grans mitjans de comunicació de masses és difícil, però entre totes i tots hem d'aportar el nostre granet d'arena per aconseguir una societat més igualitària i més valenciana.

Moltes gràcies per la vostra col·laboració en aquesta gran tasca que és l'educació.

[Nom i cognoms]
La regidora de Normalització Lingüística, Educació i Igualtat

8.3. Saluda

L'alcaldessa de l'Ajuntament de ...

SALUDA

el/la director/a i el/la convida a la presentació de
la *Guia de valencià per la igualtat*
que tindrà lloc el dia ..., a la Casa de la Cultura.

[Nom i cognoms]

Aprofita l'ocasió per a testimoniar-li la seua consideració.

[Població], gener de 2018

L'alcaldessa de l'Ajuntament de ...

US SALUDA

i us convida a la presentació de
la *Guia de valencià per la igualtat*
que tindrà lloc el dia ..., a la Casa de la Cultura.

[Nom i cognoms]

Aprofita l'ocasió per a testimoniar-vos la seua consideració.

[Població], gener de 2018

8.4. Relació de llocs de treball (RLT)

Administratiu	Administratiu/iva
Agent d'ocupació	Agent d'ocupació
Agent de la Policia Local	Agent de la Policia Local
Ajudant de manteniment	Ajudant/a de manteniment
Arquitecte	Arquitecte/a
Assessor	Assessor/a
Encarregat del poliesportiu	Encarregat/ada del poliesportiu
Intendent de la Policia Local	Intendent/a de la Policia Local
Interventor	Interventor/a
Monitor de teatre	Monitor/a de teatre
Netejador	Netejador/a
Oficial de vies i obres	Oficial/a de vies i obres
Periodista	Periodista
Secretari	Secretari/ària
Tècnic d'urbanisme	Tècnic/a d'urbanisme
Tècnic informàtic	Tècnic/a informàtic/a
Vigilant rural	Vigilant rural
...	...

8.5. Paràgrafs de documents diversos

El secretari del Ple serà el secretari de l'Ajuntament, que haurà de ser funcionari de l'Administració local amb habilitació de caràcter estatal. El seu nomenament correspondrà a l'alcalde.	La Secretaria del Ple correspon al secretari o la secretària de l'Ajuntament, que haurà de ser personal funcionari de l'Administració local amb habilitació de caràcter estatal. El seu nomenament correspondrà a l'Alcaldia.
La Junta Directiva estarà composta per: • El president • El vicepresident primer • El vicepresident segon • El secretari • El tresorer	La Junta Directiva estarà composta per: • La presidència • La vicepresidència primera • La vicepresidència segona • La secretaria • La tresoreria
Contra aquest acord, que posa fi a la via administrativa, els interessats poden interposar recurs de reposició o recurs contenciós administratiu.	Contra aquest acord, que posa fi a la via administrativa, les persones interessades poden interposar recurs de reposició o recurs contenciós administratiu.

9. Conclusions

Per tal d'usar un llenguatge igualitari en l'Administració local hem de fer servir els recursos inclusius, és a dir, aquells que inclouen homes i dones.

En primer lloc, hem de preferir els recursos inclusius alternatius a les formes dobles perquè aquests afavoreixen la claredat i la fluïdesa del text. No obstant això, si el que pretenem és visibilitzar les dones, serà preferible emprar les formes dobles.

Les llengües són vives, som les persones les que les adaptem i transformem d'acord amb les nostres necessitats socials, laborals... Per tant, som nosaltres els que haurem d'elegir les estratègies lingüístiques més adients amb l'objectiu de comunicar-nos sense perdre de vista que cal emprar un llenguatge igualitari, senzill, clar i entenedor.

En alguns textos, podrem emprar diverses estratègies lingüístiques, però haurem d'elegir-ne aquelles que considerem més adients a la nostra intenció de comunicació.

Si volem fer servir la paraula *destinatari*, tenim diverses estratègies lingüístiques per comunicar-nos en un llenguatge inclusiu, com a ara *destinació, persona destinatària, persona a qui s'adreça, destinatari o destinatària, o destinatari/ària.*

Els textos de les administracions públiques han d'estar lliures d'usos discriminatoris que desvaloren un dels dos sexes (ús sexista) o invisibilitzen o facen difícil imaginar la presència de les dones (ús androcèntric).

Com hem vist, la llengua no és sexista, sinó que ens ofereix diferents recursos lingüístics per tal de poder emprar un llenguatge inclusiu. Som les persones les que fem un ús sexista del llenguatge de manera inconscient com a conseqüència de la societat i de la cultura en què vivim. Som nosaltres qui tenim a la mà fer que les dones siguen més visibles en la societat a través del llenguatge.

Serà la pràctica i l'experiència la que ens ajudarà a millorar dia a dia en l'elaboració dels nostres textos en un llenguatge no sexista i, per tant, en la nostra vida personal i laboral. Però aquesta tasca no ha de recaure sols en els serveis lingüístics i els serveis d'igualtat dels ajuntaments, sinó en tot el personal de l'Administració.

10. Bibliografia

Ajuntament de Cambrils. *Guia de llenguatge no sexista* [fullet]
http://www.cambrils.cat/ca/serveis/igualtat/fitxers/imatges/guia-municipal-de-llenguatge-no-sexista/at_download/file

Ajuntament de Cornellà de Llobregat. *Guia d'ús igualitari del llenguatge*
http://www.cornella.cat/files/contenidos/Dona/2011/GuiaLlenguatgeIgualitari.pdf

Ajuntament de Figueres. *Guia de recursos per a un tracte igualitari en la llengua. Una llengua per a tothom.*
http://ca.figueres.cat/upload/element/guia-recursos-tracte-igualitari-llengua-ajuntament-figueres.pdf

Ajuntament de Mataró (Xavier Mitjà). Centre de Normalització Lingüística Maresme – Mataró. *Llenguatge administratiu igualitari*. 2003
http://www.mataro.org/ajuntament/publidoc/altresreg/llenguaigual.pdf

Ajuntament del Prat de Llobregat. *Guia de llenguatge no sexista* [fullet]. 2009
http://www.elprat.cat/sites/default/files/documentos_descargables/5_2_2_3_2_guia-llenguatge-no-sexista.pdf

Ajuntament de Quart de Poblet (Teresa Meana Suárez i Mabel Álvarez). *Porque las palabras no se las lleva el viento. Por un uso no sexista de la lengua.*
http://xenero.webs.uvigo.es/profesorado/teresa_meana/sexismo_lenguaje.pdf

Ajuntament de Reus. *Guia del llenguatge no sexista* [fullet]
http://www.reus.cat/sites/reus/files/Fitxers/arees/politiques_socials/documents/guia_nosexista.pdf

Ajuntament de Sagunt. *Guia per un llenguatge igualitari en els mitjans de comunicació*
http://www.aytosagunto.es/es-va/ajuntament/servicios/BienestarSocial/Mujer/Documents%20dona/guia_llenguatge_igualitari.pdf

Ajuntament de Tarragona. Servei de Política Lingüística. *L'ús d'un llenguatge no sexista ni androcèntric*. 2008
http://www.tarragona.cat/lajuntament/informacio-de-ladministracio/antics/servei-politica-linguistica/fitxers/altres/lus-dun-llenguatge-no-sexista-ni-androcentric-a-lajuntament-de-tarragona

Ajuntament de València. *Pensem, anomenem, parlem per a un ús no sexista del llenguatge* (fullet)
http://mhv.com.es/mujer/mujer.nsf/0/221CA857C083FB24C1257A0800251233/$FILE/FOLL_LengNoSexValenciano.pdf?OpenElement&lang=2

Ajuntament de València. *Reglament municipal per a l'ús no sexista del llenguatge*
https://www.valencia.es/mujer/mujer.nsf/0/86C0446259784B6AC1257A36003B6139/$FILE/Reglamento%20Municipal%20para%20el%20uso%20no%20sexista%20del%20lenguajeV.pdf?OpenElement&lang=2

Ayuntamiento de Córdoba. *Guía para uso no sexista del lenguaje administrativo*
https://www.cordoba.es/doc_pdf_etc/MUJER_IGUALDAD/GUIA_NO_SEXISTA.pdf

Ayuntamiento de Madrid. *Guía para la utilización de un lenguaje inclusivo en el Ayuntamiento de Madrid y sus organismos autónomos*. 2017
https://diario.madrid.es/wp-content/uploads/2017/03/GuiadelLenguajeInclusivoyNoSexista.pdf

Ayuntamiento de Málaga (Antonia M. Medina (coord.), Marta Concepción Ayala i Susana Guerrero). *Manual de lenguaje administrativo*
https://www.nodo50.org/mujeresred/manual_lenguaje_admtvo_no_sexista.pdf

RECORDA:

Tot el personal de l'Administració ha de comunicar-se amb un llenguatge inclusiu.

Ayuntamiento de Salamanca (María Fe Pascual, Mónica Camina). *Guía para un uso inclusivo del lenguaje en la Administración local*. 2010
http://formacionyempleo.aytosalamanca.es/es/docs/Guxa_Lenguaje_No_Sexista.pdf

Ayuntamiento de Valdemoro. *Manual sobre el uso no sexista del lenguaje administrativo*
http://www.valdemoro.es/documents/10180/75603/MANUAL+USO+LENGUAJE+NO+SEXISTA_13.01.2011_2.pdf/93a40bcb-84c0-415a-b2da-e7a2635befba

CCOO i Ajuntament de Vila-real. *Criteris de llenguatge no sexista*
http://www.vila-real.es/portal/RecursosWeb/DOCUMENTOS/1/0_796_1.pdf

Bosque, Ignacio. «Sexismo lingüístico y visibilidad de la mujer». A: *Boletín de Información Lingüística de la Real Academia Española* (BILRAE). 2012
http://www.rae.es/sites/default/files/Bosque_sexismo_linguistico.pdf

CCOO (Oficina de Promoció i d'Ús del Valencià) i Ajuntament de Castelló. *Criteris de llenguatge no sexista*
https://www.castello.es/archivos/245/Lenguaje_No_Sexista_Val.pdf

CCOO (Oficina de Promoció i d'Ús del Valencià) i Ajuntament de Gandia. (Empar Morelló). *Criteris de llenguatge no sexista*. 1998

Chancellerie fédérale. *Guide de formulation non sexiste des textes administratifs et législatifs de la Confédération*. [Suisse]. 2000
http://www.bk.admin.ch/dokumentation/sprachen/04908/05037/index.html?lang=fr

Consell Comarcal de la Segarra. *Guia de llenguatge no sexista*. 2009
http://www.ccsegarra.cat/fitxers/guia-llenguatge-no-sexista-web.pdf

Consell de la Joventut de Barcelona. *Manual de llenguatge no sexista*. 2006
www2.fundesplai.org/mirall/PDF/Guia%20llenguatge%20no%20sexista.pdf

Consell de Mallorca. *Guia d'estil de llenguatge no sexista*
http://www.conselldemallorca.net/media/17545/GUIAESTILLLENGUATGENOSEXISTAcerquescompressed.pdf

Consorci per la Normalització Lingüística. *Evitem l'ús sexista del llenguatge. Sessió pràctica.* 2010
http://arxius.cpnl.cat/arxius/activitats/recursos/Us_sexista_llenguatge.pdf

El Vallés Oriental Consell Comarcal. *Guia de redacció administrativa.* 2012
http://www.cpnl.cat/media/upload/pdf/e_manual_destil_definitiu_752012_editora_128_6812_1.pdf

Generalitat de Catalunya (Departament de Cultura). *Guia d'usos no sexistes de la llengua en els textos de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.* 2011
http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/Publicacions/Altres/Arxius/Guiausosnosexistes.pdf .

Generalitat de Catalunya (Secretaria de Política Lingüística i Institut Català de la Dona). *Marcar les diferències: la representació de dones i homes a la llengua.* 2005
http://www20.gencat.cat/Autoservei/pdf/marcar.pdf.

Generalitat de Catalunya (Departament de Justícia). *Llenguatge no sexista* [fullet]
http://administraciojusticia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/llenguatge_no_sexista.pdf

Generalitat Valenciana. *Igualtat, llenguatge i administració, propostes per a un ús no sexista del llenguatge.* 2009
http://www.inclusio.gva.es/documents/610706/162187124/Igualtat%2C%20llenguatge+i+administraci%C3%B3/8935aa9f-a630-4143-97f7-f3dea4835276

Govern de les Illes Balears (Institut Balear de la Dona de les Illes Balears). *Llenguatge per la igualtat a l'Administració*
http://oficinaigualtat.uib.cat/digitalAssets/297/297563_llenguatge-per-la-igualtat-a-ladministracio.pdf

Govern de les Illes Balears. Institut Balear de la Dona. *Llenguatge oral i escrit no sexista*
oficinaigualtat.uib.cat/digitalAssets/297/297568_llenguarge-oral-i-ecrit-no-sexista-.pdf

Govern de les Illes Balears. Institut Balear de la Dona. *Llenguatge no sexista. Educació i comunicació*
oficinaigualtat.uib.cat/digitalAssets/297/297569_comunicacio-educacio.pdf

Instituto Andaluz de la Mujer. *Lenguaje administrativo no sexista*
http://igualdad.uca.es/wp-content/uploads/2017/04/1094014557_145201212154.pdf

Parlament de Catalunya, Generalitat de Catalunya, Universitat de Barcelona i Grup d'Estudi de Llengües Amenaçades
Acord sobre l'ús no sexista de la llengua. 2010
http://www.gela.cat/Document.pdf

Uned (Oficina de Igualdad). *Guia de lenguaje no sexista*
https://www.udc.es/export/sites/udc/oficinaigualdade/_galeria_down/documentos/GUIA_LENGUAJE.PDF

Unesco. *Recomanacions de la Unesco per a un ús no sexista del llenguatge*. 1992
http://www.unescocat.org/fitxer/514/llenguatgenosexista.pdf

Universidad Politécnica de Madrid. *Manual de lenguaje no sexista en la Universidad Politécnica de Madrid*
http://www.upm.es/sfs/Rectorado/Gerencia/Igualdad/Lenguaje/MANUAL_DE_LENGUAJE_NO_SEXISTA_EN_LA_UPM.pdf

Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Llengües i Observatori per a la Igualtat. *Guia per a l'ús no sexista del llenguatge a la Universitat Autònoma de Barcelona*. 2008 i 2011
www.uab.cat/doc/llenguatge

Universitat d'Alacant (Carmen Marimón Llorca i Isabel Santamaria Pérez). *Guia per a un discurs igualitari en la Universitat d'Alacant.* 2010
https://web.ua.es/va/unidad-igualdad/documentos/recursos/guia/guia-discurs-igualitari-ua.pdf

Universitat de Barcelona. Criteris Universitat de Barcelona. *Ús no sexista de la llengua*
http://www.ub.edu/cub/criteri.php?id=2510

Universitat de Barcelona (Serveis Lingüístics de la Universitat de Barcelona). *Criteris lingüístics, bibliogràfics, d'estil i convencions de la Universitat de Barcelona*
http://www.ub.es/criteris-cub/criteri.php?id=561

Universitat de les Illes Balears. *Declaració sobre el gènere.* 2009
http://www.uib.es/depart/dfc/gresib/declaraciogenere.pdf

Universitat de Lleida. *Recomanacions per a l'ús no sexista ni androcèntric del llenguatge i de les imatges en els mitjans de comunicació*
http://oficinaigualtat.uib.cat/digitalAssets/317/317899_recomanacions-per-a-lus-no-sexista-ni-androcentric-del-llenguatge-i-de-les-imatges-en-el-mitjans-de-comunicacio.-univeristat-de-lleida-.pdf

Universitat de València. *Guia d'ús per a un llenguatge igualitari.* 2011
http://www.uv.es/igualtat/webnova2014/GUIA_VAL.pdf

Universitat de València (Unitat d'Igualtat). *Cap a la igualtat des del llenguatge. Guia per a un ús no sexista del llenguatge.* 2009
https://igualdad.uniovi.es/c/document_library/get_file?uuid=d6eff222-b454-43ea-8bd9-268939cc4737&groupId=336079

Universitat Jaume I de Castelló (Unitat d'Igualtat i Servei de Llengües i Terminologia). *Guia de tractament no sexista de la informació i la comunicació a la Universitat Jaume I.* 2010
http://oficinaigualtat.uib.cat/digitalAssets/317/317900_guia-de-tractament-no-sexista-de-la-informacio-i-la-comunicacio-a-la-universitat-jaume-i.pdf

Universitat Oberta de Catalunya (Servei Lingüístic). *Criteris lingüístics de la Universitat Oberta de Catalunya*
http://www.uoc.edu/serveilinguistic/criteris/convencions/tractament_generes.html

Universitat Pompeu Fabra. *Criteris lingüístics de la UPF*
http://www.upf.edu/gl/criterisupf/sexisme.html

Xarxa Vives d'Universitats (Grup de Treball de Qualitat Lingüística). *Interuniversity style guide for writing institutional texts in English*. 2014
http://hdl.handle.net/2445/58632

Administracions que hi participen

Ajuntament de l'Alcúdia, la Ribera Alta
Ajuntament d'Aldaia, l'Horta Sud
Ajuntament d'Alfafar, l'Horta Sud
Ajuntament d'Algemesí, la Ribera Alta
Ajuntament d'Almussafes, la Ribera Baixa
Ajuntament de Borriana, la Plana Baixa
Ajuntament de Carlet, la Ribera Alta
Ajuntament de l'Eliana, el Camp de Túria
Ajuntament de Gandia, la Safor
Ajuntament d'Elx, el Baix Vinalopó
Ajuntament de Massamagrell, l'Horta Nord
Ajuntament de Moncada, l'Horta Nord
Ajuntament de Moncofa, la Plana Baixa
Ajuntament de Montserrat, la Ribera Alta
Ajuntament de Museros, l'Horta Nord
Ajuntament de Mutxamel, l'Alacantí
Ajuntament d'Onda, la Plana Baixa
Ajuntament de Paiporta, l'Horta Sud
Ajuntament de la Pobla de Vallbona, el Camp de Túria
Ajuntament de Santa Pola, el Baix Vinalopó
Ajuntament de Silla, l'Horta Sud
Ajuntament de Teulada, la Marina Alta
Ajuntament de Xàtiva, la Costera
Ajuntament de Xixona, l'Alacantí
Ajuntament de Vila-real, la Plana Baixa
Diputació de València

Col·labora:
Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport
La Diputació de València

Edita i coordina:
Ajuntament de Silla

Han participat en la campanya «Valencià per la igualtat» les agències de promoció del valencià i d'igualtat dels ajuntaments següents:

Alacant, Albal, Alboraia, Alcoi, l'Alcúdia, Aldaia, Alfafar, Algemesí, Almassora, Almussafes, les Alqueries, Benissa, Benicarló, Borriana, Carlet, Cocentaina, Dénia, l'Eliana, Elx, Finestrat, Gandia, Manises, Massamagrell, Moncada Moncofa, Montserrat, Muro, Museros, Mutxamel, Onda, Paiporta, Petrer, Picanya, la Pobla de Vallbona, Sagunt, Santa Pola, Silla, Sueca, Teulada, la Vila Joiosa, Vila-real, Xàbia, Xàtiva, Xixona i la Diputació de València.

NOTES

NOTES

NOTES

NOTES

NOTES

NOTES

NOTES

NOTES

Ajuntament de Vila-real

Normalització Lingüística
Igualtat, Convivència i
Cultura de Pau

Vila-real avança

Asociación Internacional de
Ciudades Educadoras